

Karl Friedrich Henslers tale ved Wolfgang Amadeus Mozarts død

Taler

Karl Friedrich Hensler
Dramatiker og teaterchef

Dato

24. april 1792

Sted

Logen "Zur neugekrönten
Hoffnung" i Wien

Tillad mig at benytte denne lejlighed til at bringe vore tanker og følelser tilbage til en tildragelse som maner os alle til sorg og ydmyghed. Verdens evige bygmester har vristet et af vore mest elskede, et af vore mest fortjenstfulde medlemmer ud af vor broderkæde. Alle kendte ham, alle værdsatte ham, - vor værdige broder Mozart. Kun ganske få uger er forløbet, siden han stod her i vor midte og kastede glans over indvielsen af vort frimurerertempel med sine magiske harmonier.

Hvem af os, mine brødre ville have mistænkt, at livets tråd kunne være så kort? Hvem ville have troet, at vi skulle bære sørge dragt for ham tre uger senere? Men det er sandt - og det er den beklagelsesværdige lod, at mennesket ofte må forlade en allerede udpeget livsbane netop der, hvor den mest har nærmet sig sin virkeliggørelse. Konger dør midt i deres høje forehavender, som de - endnu ikke virkeliggjorte - testamenterer til eftertiden - forehavender, som først efter århundreder kom til at tjene til fremgang for deres landsmænd. Kunstnere dør efter at have opbrugt den pagt med livet, som blev skænket dem for at fuldkommengøre deres kunst til den allerhøjestes ære, dyb beundring følger dem i graven, alle nationer begræder deres død, og den fælles skæbne for disse store mænd er - - alle at blive glemt af deres beundrere.

Men sådan forholder det sig ikke hos os, mine brødre! Mozart's tidlige død forbliver et uomstødeligt tab for den store kunst - hans talent, som allerede var højt udviklet i hans tidlige ungdom, gjorde ham til sin generations sjældneste vidunderbarn.

Det halve Europa tilbød ham, de store kaldte ham deres yndling, og vi - - vi kaldte ham vor BRODER. Skulle megen betimelighed kræve af os, at vi genkalder os hans kunstneriske talenter, da skal vi desto mere ihukomme den opofrelse, som hans broderlige hjerte besad. Han var et flittigt medlem af vor Orden: - broderlig kærlighed, en stilfærdig adfærd, fortaler for det gode, godgørende, og han besad en sand og velment glæde ved, når som helst, at kunne hjælpe en af sine brødre med sine talenter.

Disse var hans naturs mest betydningsfulde karaktertræk. Han var ægtemand og fader, en ven for sine venner, en broder for sine brødre. Han manglede kun de rigdomme, som ville have gjort ham i stand til at gøre hundreder af mennesker netop så lykkelige, som han selv havde Ønsket det. Mine brødre! Kunne vi højtideligholde ihukommelsen af vor savnede og nu forvandlede broder på en ædlere og for os mere gavnlige måde, end ved at forny vor forsikring om vor ubrødelige trofasthed imod dyden her, hvor forgængeligheden omgiver os på alle sider. Ville ikke også han selv have beskuet dette sorgfulde offer med et signet blik, hvis ikke han selv var blevet trukket ud af vor kreds og nu i stedet svæver over os og tager del i vor handling som et usynligt vidne.

Mine brødre! En ærbødig tanke fylder os: - dette var det sted, hvor han stod, det sted, som måske snart igen måtte afkræve os den næste fra vor midte.

Forrådelse! - Jeg tror ikke, at mennesket kan udtænke sig noget mere forfærdende, noget mere ærefrygtindgydende end netop det!

Vante som vi er til at se vort legeme som en vigtig bestanddel af vor tilværelse, men uden kundskab om livets gang, dets betingelser og den særlige måde, på

hvilken vi i vore tanker beskæftiger os dermed i det øjeblik, hvor vi adskilles fra det - - da opstår pludselig tanken: snart vil dette legeme smuldre bort og blive til støv, eller rettere, det vil blive hjemsted og føde for modbydeligt kryb.

Evnen til modigt at besejre sådanne frastødende tanker og i stedet tage det store og betydningsfulde skridt ind på evighedernes ukendte slagmarker med et roligt smil, kan kun opnås af den, som her på netop dette sted har lært sig livets allerstørste hemmelighed at kende: - at skulle kunne dø som en sand frimurer, som en kristen.

I sandhed - døden er i kraft af dens naturlige følgevirkninger det mest forfærdende, mennesket kan forestille sig. Ofte og alt for tidligt Kløver den det hellige bånd mellem mand og hustru, skiller os fra ven og slægtning, frarøver børn deres forældre eller river ud af vore arme dem, som vi elskede så ømt. Intet af det, som venter hvert et menneske, er i sine følger mere uigenkaldeligt, intet er i henseende til dets sidste time mere sikkert, intet er ifølge sagens natur og omstændighederne derved mere betydningsfuldt og højtideligt, intet er af større betydning på vor vej til salighedens tempel - - end døden selv. Hver dag, vi lever, hver time, vi tæller, selv natten, når vi sover: alt er enten et billede på døden eller en befaling til os om trøstigt at gå den i møde, når den kommer.

Mangt et barn sygner hen ved sin moders bryst, hvor det ellers søgte liv og styrke, - mangt et ungt menneske dør bort som blomsten i dets livs udspring, - mangt et menneske, som har påbegyndt sit liv og arbejde for menneskehedens vel, bliver dødsens bytte midt i dets dages sommer.

Bør vi, selvom døden er os alle vis, støde en så vigtig tanke fra os? Eller ville det gavne os, hvis vi endog ønskede at støde den bort?

Ville ikke enhver adskillelse fra vore venner, ethvert legeme, som blev taget fra vor midte, blot tjene til desto tydeligere at minde os derom?

Nej, mine brødre!

Fornuft og samvittighed fordrer af os, at vi lærer os at kende vor fjende - men at kende vor fjende er ikke tilstrækkeligt, vi skal også vide, hvordan vi skal besejre dens magt. Og hvor finder vi da værktøjet til at besejre denne fjende, som kommer til os fra naturen? Hvor andet steds vel end i vort frimurerertempel, som vi har opbygget for at skabe gode mænd. Her -- just her på dette sted, hvor vi skuer hen over gravens bred, her skal vi lære livets visse kunst, at leve i glæde og se frem til vor afsked fra dette liv med sindsro og fortrøstning.

Vi er velsignede, mine brødre, dersom vi bliver anset for værdige til at være vor store bygmesters værktøj til at fremme menneskers lyksalighed. Vi er velsignede, hvis vi formår at vise den profane verden udenfor, hvilken slags mænd, der formes inden for vore mure, hvilke dyder, en frimurers gud nedlægger i hjerterne på sine disciple.

Gid støvet af vor evigt kære broder må hvile i fred, gid hans tidlige død må blive vor kraftigste opmuntring til at følge dydens vej, gid vi med vore minder vil blive forenede med ham ide overjordiske haller, hvor Jehovas klareste lys fra dets evige udspring vil strømme frem mod alle, som dvæler i himlene, frem mod alle sande frimurere.

Tags

Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ved-vor-vaerdige-br-mozarts-does>